

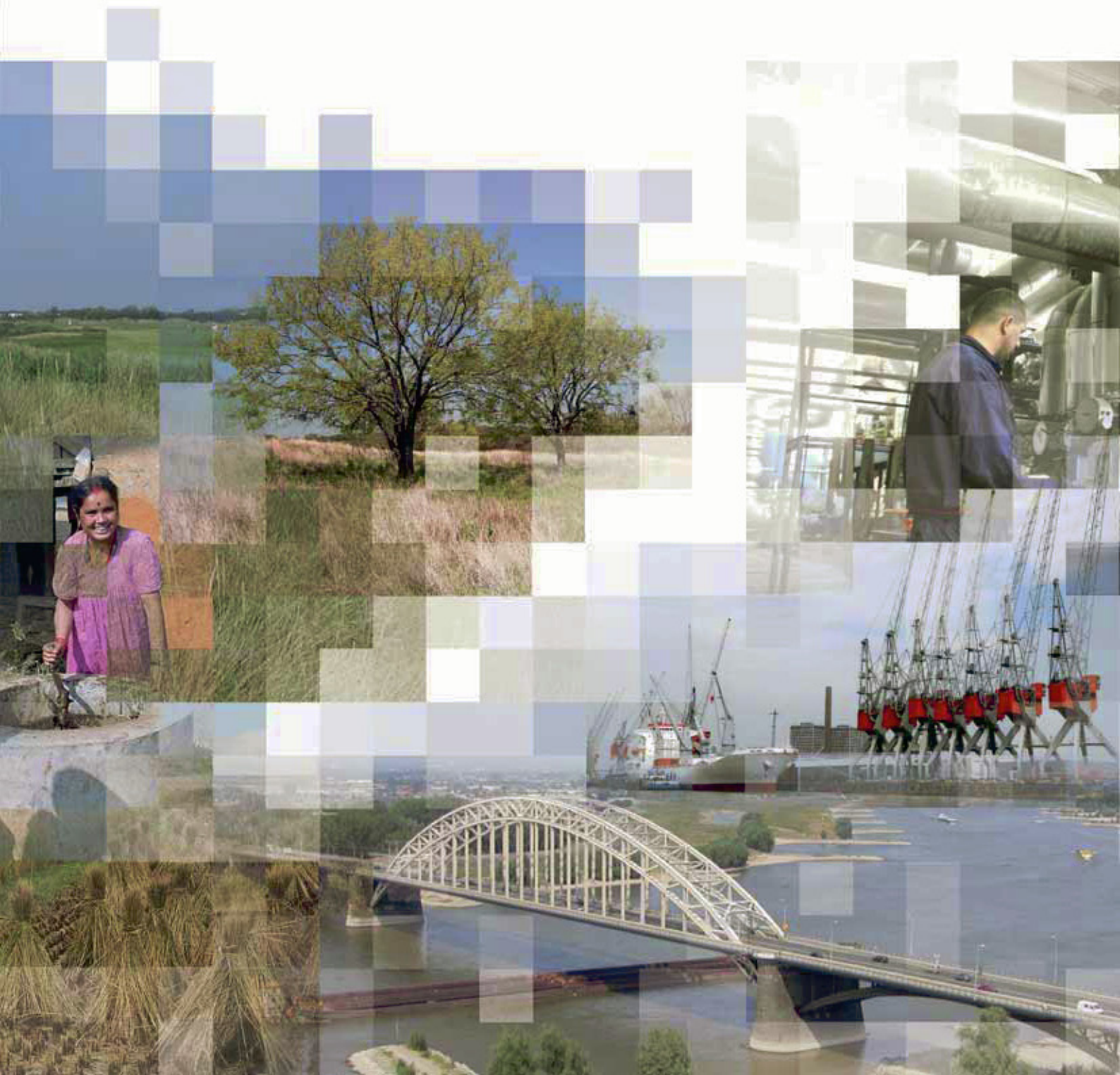

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingsplan Binckhorst

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het omgevingseffectrapport

15 september 2015 / projectnummer 2985

1. Hoofdpunten van het omgevingseffectrapport

De gemeente Den Haag wil het gebied Binckhorst 'transformeren tot een duurzaam en hoogwaardig woon-, werk- en leefgebied'. In de "Gebiedsaanpak" heeft het gemeentebestuur de ambities en aanpak op hoofdlijnen geformuleerd. Voor dit gebied gaat de gemeente een Omgevingsplan vaststellen en daarbij een effectrapport opstellen. Het Omgevingsplan zal gaan over de gehele fysieke leefomgeving en sluit aan bij de thema's uit de Omgevingswet en daarom wordt gesproken over een omgevingseffectrapport (OER). De gemeente Den Haag heeft de Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ gevraagd om te adviseren over aanpak en de te onderzoeken aspecten. De Commissie gaat in dit advies in op de opzet van het OER en de benodigde (omgevings)informatie.

In de uitgebreide notitie reikwijdte en detailniveau is duidelijk aangegeven wat aanleiding en aanpak van het Omgevingsplan en het bijbehorende OER is. Duidelijk wordt dat de gemeente de ambitie heeft om de Binckhorst naar een hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving te transformeren. De sturingsfilosofie is daarbij anders dan bij traditionele projecten in de ruimtelijke ordening waarbij er een concreet plan ligt en de overheid nadrukkelijk stuurt op de uitvoering daarvan. Bij de Binckhorst ligt er geen uitgewerkt plan en het zijn de particuliere initiatieven die voor een belangrijk deel bepalen hoe het gebied zich de komende jaren zal ontwikkelen. De gemeente wil dat proces faciliteren. Daarbij zijn in het Omgevingsplan nog belangrijke bestuurlijke keuzen te maken zoals het vaststellen van de kaders (regels en randvoorwaarden) waaraan initiatieven moeten voldoen.

Om het OER vorm te geven heeft de gemeente een werkproces ontwikkeld en beschreven in de notitie reikwijdte en detailniveau. De Commissie is van mening dat dit systeem goed kan werken. Wel meent de Commissie dat op een aantal belangrijke punten aanscherping nodig is. Daarom adviseert de Commissie in het OER:

- een gedegen beschrijving op te nemen van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen per deelgebied. En daarbij rekening te houden met de ontwikkelingen in de directe omgeving en met de milieu(gebruiks)ruimte² die de huidige activiteiten in het gebied innemen en die eventueel beperkingen opleveren voor de realisatie van nieuwe activiteiten (zoals woningbouw) en daarmee voor de mogelijkheden voor de beoogde transformatie;
- ambities, wettelijke eisen en stedelijk beleid te vertalen in kaders, daarbij ook rekening houdend met de aspecten mobiliteit, leefomgevingskwaliteit en gezondheid;
- de mogelijkheden te verkennen om de ambities te bereiken door te variëren in veronderstellingen over de hardheid van de kaders (harde kaders waar niet van afgeweken kan worden en zachte kaders die bij voorkeur worden toegepast maar waar onder voorwaarden van kan worden afgeweken) en veronderstellingen over mogelijkheden om de milieuruimte -en daarmee de mogelijkheden voor transformatie van het gebied- te vergroten;

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken vindt u op www.commissiemer.nl bij projectnummer 2985. De gemeente Den Haag heeft aangegeven de Commissie in een van de komende fasen wederom een advies te vragen.

² Bij milieu(gebruiks)ruimte gaat het niet alleen om voldoen aan wettelijke kaders en normen, maar ook om de impact van eventuele bestaande milieuknelpunten op de kwaliteit van de leefomgeving en de fysieke ruimte die bedrijven innemen.

- een systeem op te nemen om bij de uitvoering van het Omgevingsplan in de gaten te houden of de ambities worden bereikt en of milieugevolgen acceptabel blijven en waar nodig bij te sturen.

Besluitvormers en belanghebbenden lezen in de eerste plaats de samenvatting. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. Het moet zelfstandig leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het OER.

2. Proces

2.1 Sturingsfilosofie

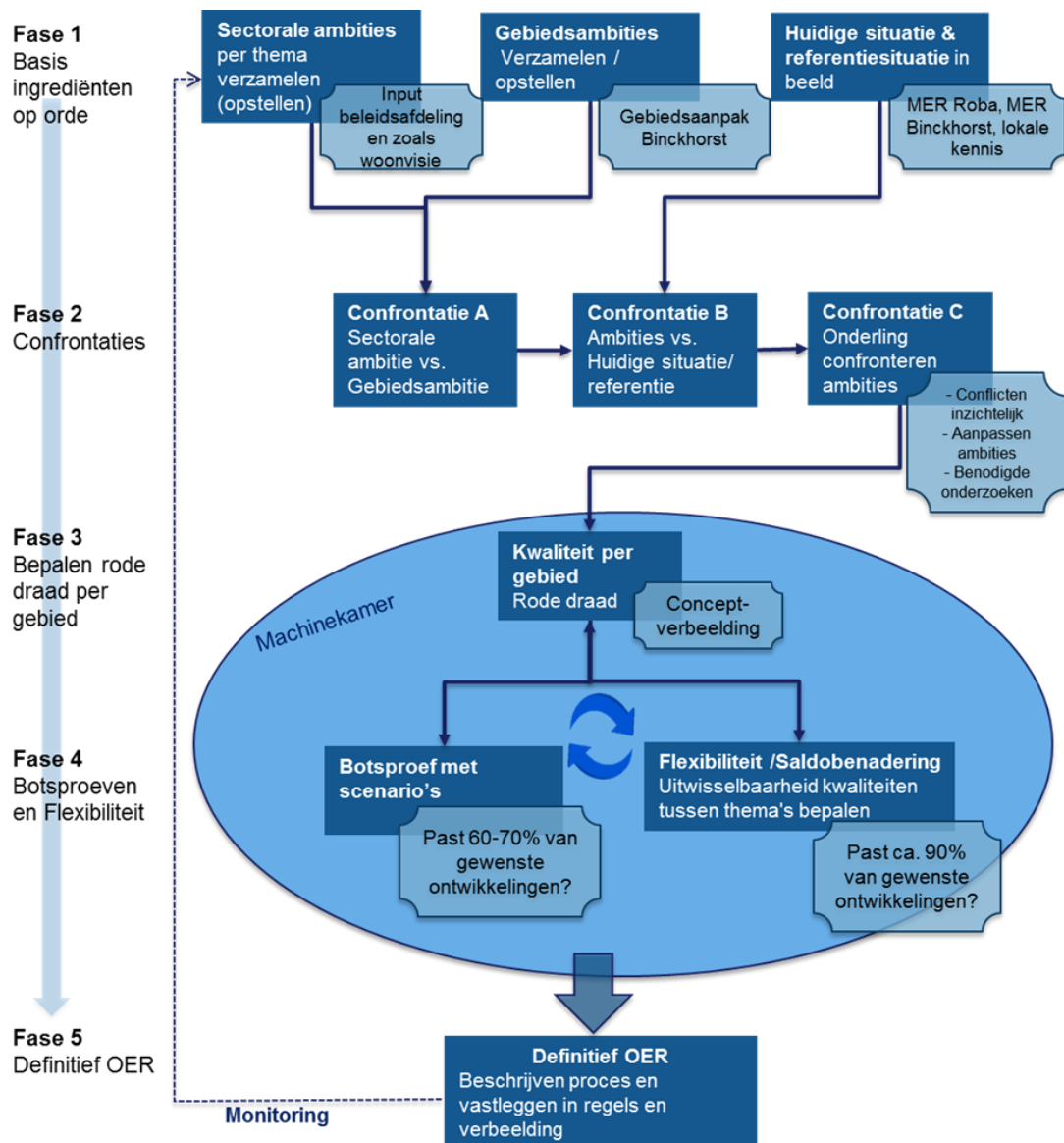
Bij de nieuwe sturingsfilosofie zoals geschetst in hoofdstuk 1 past ook andere beslisinformatie. Bij een traditioneel project worden in een MER alternatieven voor het plan zelf ontwikkeld en op hun effecten beoordeeld, opdat het beste plan gekozen kan worden. Bij de Binckhorst zou het OER naar mening van de Commissie de beslisinformatie moeten aanleveren voor de te bepalen kaders. Ook moet het inzicht geven in de mogelijkheden voor vergroting van de milieuruimte. Het OER kan daartoe expliciet afwegingen in beeld brengen. Daarbij gaat het om afwegingen tussen ambities voor het gebied en de kaders: het is te verwachten dat bij een zo beperkt mogelijke set randvoorwaarden particuliere partijen sneller belangstelling zullen tonen voor het gebied dan in het geval van een groot aantal gemeentelijke wensen en eisen. Ook gaat het om afwegingen tussen de ambities en het aanpakken van bestaande knelpunten: wanneer bestaande knelpunten in het gebied (sneller) weggenomen kunnen worden, zullen de particuliere initiatieven veel sterker van de grond komen dan wanneer ze blijven bestaan. De “alternatieven” bij de Binckhorst bestaan daarmee uit verschillende uitgangspunten voor kaders en aanpak gebruikruimte. Bij deze sturingsfilosofie is een vinger-aan-de-pols systeem, met de mogelijkheid om desgewenst bij te sturen, een belangrijk element.

2.2 Werkproces omgevingseffectrapport

De notitie reikwijdte en detailniveau (verder notitie R&D)³ geeft een beschrijving van het door de gemeente Den Haag ontwikkelde werkproces om te komen tot het Omgevingseffectrapport (OER).

De verschillende fasen in het werkproces worden in dit advies na elkaar besproken maar, zoals ook de notitie R&D aangeeft, tijdens het tot stand komen van het OER is regelmatig iteratie (een check of de uitkomsten van de voorgaande fasen nog bruikbaar zijn en eventueel fasen opnieuw doorlopen) nodig. Zo moet na de confrontatie (fase 2) op hoofdlijnen bekeken worden of de verschillende ambities consistent zijn met elkaar en realistisch met het oog op de autonome ontwikkelingen (fase 1). Na verkennen van de hoeken van het speelveld en de botsproeven (fase 4) moeten de kaders (fase 3) weer tegen het licht worden gehouden.

³ Notitie reikwijdte en detailniveau, omgevingsplan Binckhorst, juni 2015

werkproces OER (bron gemeente Den Haag)

In de navolgende hoofdstukken gaat de Commissie in op de verschillende blokken van bovenstaand schema en geeft zij suggesties om deze nader in te vullen. De Commissie geeft aan wat nuttige informatie in het OER is, zoveel mogelijk aanvullend op de notitie R&D waarbij voor de leesbaarheid soms wordt herhaald van het reeds gestelde in de notitie R&D. De verwijzing naar de fasen is indicatief omdat sommige informatie in meerdere fasen verzameld zou kunnen worden.

3. Fase 1: basis–ingrediënten op orde

Het resultaat van fase 1 is naar mening van de Commissie een overzicht van de referentiesituatie (§3.1 van dit advies) en ambities alsmede een navolgbare vertaalslag van ambities, stedelijk beleid, wettelijke eisen en relevante thema's in kaders (§3.2 van dit advies).

3.1 Referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkelingen)

In de notitie R&D is aangegeven dat in fase 1 van het werkproces OER (pagina 24 en verder) de huidige situatie en de referentiesituatie in beeld gebracht worden voor het gehele plangebied en per deelgebied. De Commissie onderschrijft deze aanpak omdat er onderwerpen zijn (bijvoorbeeld duurzaamheid) die voor het gehele plangebied gelden, terwijl tegelijkertijd ieder deelgebied een duidelijk eigen karakteristiek heeft, met beperkingen en kansen. De huidige situatie begrenst de milieuruimte voor de verschillende deelgebieden en is daarmee van invloed op de mogelijkheden voor transformatie. In een langer lopend proces van transformatie van het gebied met accent op (zware) bedrijvigheid naar een gebied met accent op de woonfunctie, zijn de mogelijkheden van transformatie in enkele deelgebieden mede afhankelijk van de vraag of enkele specifieke bedrijven al dan niet in het gebied blijven en van het oplossen van bestaande milieuthema's zoals bijvoorbeeld bodem en water.

Breng in het OER de aandachtspunten (beperkingen en kansen) vanuit de leefomgeving in beeld. De Commissie denkt daarbij voor de Binckhorst aan in ieder geval sociale veiligheid, bereikbaarheid en barrièrevorming vanuit omliggende gebieden (zoals bijvoorbeeld de noordrand met de spoorboog met weg sluit het gebied de Binckhorst af van het centrum en oostelijk gelegen stadsdelen).

Daarnaast kunnen bodemverontreinigingen (grote) consequenties voor de ontwikkeling van het gebied hebben. Ga in het OER hierop in.

Er zijn in het plangebied drie waterbassins aanwezig. Wanneer deze geschikt te maken zijn voor recreatie kan dit een impuls geven aan de ontwikkeling van het gebied. Daarom adviseert de Commissie in de referentiesituatie het huidige waterhuishoudingsstelsel (waaronder de waterkwaliteit) te beschrijven.

Verder adviseert de Commissie om per deelgebied in ieder geval in te gaan op:

- Gasfabriekterrein: de afvalcentrale met zijn contouren en de bodemvervuiling door de voormalige gasfabriek zijn bepalend voor de (milieu)gebruiksruimte;
- Spoorboogzone: geluidcontouren ten gevolge van het gebruik van het spoor en de weg;
- Begraafplaatszone: de begraafplaats, de kleine bedrijvigheid zonder milieucontouren en de geluidcontouren van wegen zijn relevant; de milieuruimte is mogelijk groter dan bij het deelgebied Gasfabriekterrein.
- Binckhorst Haven & Maanplein: geluid-, lucht-, externe veiligheidscontouren ten gevolge van de asfalt- en betoncentrales;
- Trekvlietzone: geluidcontouren ten gevolge van de jachtwerf.

Geef aan in hoeverre de mogelijkheden voor de transformatie in het gebied afhankelijk zijn van het vergroten van de milieuruimte door het – eventueel op termijn – wegnemen van deze belemmeringen.

Autonome ontwikkelingen

Er zijn al diverse besluiten genomen en er zijn – mede daardoor – autonome ontwikkelingen in en rond de Binckhorst. Breng deze ‘autonome ontwikkelingen’ in beeld voor het totale gebied en waar nodig per deelgebied. De autonome ontwikkelingen in de weginfrastructuur zijn daarbij het meest in het oog springend, in de notitie R&D worden deze ook genoemd; de aanleg van de Rotterdamsebaan, de Spoorboogweg en de Verlengde Melkwegstraat.

Geef daarnaast een overzicht van de structuur van de fietsvoorzieningen (routes en stallingen) en de bediening met het openbaar vervoer, zodat het totale verkeerssysteem goed in beeld wordt gebracht. De Commissie adviseert om op basis hiervan de functionele opbouw van het wegennet te presenteren, zodat duidelijk wordt welke verkeersfunctie bij de verschillende routes past. Ga na of die wegenordering aansluit op de toekomstige functies van het wegennet rond de Binckhorst.

Besteed bij de autonome ontwikkelingen ook aandacht aan de ontwikkelingen rondom het plangebied die invloed hebben op de milieuruimte in het plangebied, bijvoorbeeld ontwikkelingen in omliggende spoor- en weginfrastructuur.

3.2 Ambities, stedelijk beleid en wettelijke eisen vertalen naar kaders

Centraal in de aanpak van de transformatie van de Binckhorst staat een aantal kaders dat de gemeente zal hanteren in het toelaten en faciliteren van particuliere initiatieven richting een hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving. De notitie R&D (§1.4 notitie R&D) geeft aan dat in het OER op vier niveaus kaders (algemeen, programmatisch, gebiedsgericht en beleidsmatig) worden onderzocht, uitmondend in een definitieve set van kaders die in het Omgevingsplan worden opgenomen.

Kaders voor particuliere initiatieven komen gedeeltelijk uit (boven)stedelijk beleid en landelijke wet- en regelgeving. Geef daarom in het OER in deze fase ook aan welke gemeentelijke beleid relevant is voor het Omgevingsplan Binckhorst, zoals de Gebiedsaanpak 2011, de Commissiebrief ‘drie havens’ en de Haagse nota Mobiliteit. Ook generiek landelijk beleid en wet- en regelgeving geven kaders mee voor de ontwikkeling en de uitvoering, zoals het Programma Aanpak Stikstofdepositie (PAS) en de Crisis- en herstelwet (Chw)⁴ en het Programma Hoogfrequent Spoor.

Duidelijk is dat de ambities voor het gebied, voor bijvoorbeeld woningbouw en leefomgeving, wat betreft tempo, aantallen en kwaliteit op verschillende manieren gerealiseerd zullen worden wanneer alleen ‘harde’ kaders gesteld worden of wanneer daarnaast ook ‘zachte’ kaders gelden voor particuliere initiatieven in het gebied.

De Commissie adviseert om – uitgaande van wettelijke eisen, generieke gemeentelijke beleidsdoelstellingen en specifieke ambities voor de Binckhorst – duidelijker en scherper dan in

⁴ Het project is opgenomen in de 7e tranche in de Chw. In de notitie R&D wordt aangegeven op welke aspecten de gemeente Den Haag een andere reikwijdte ten opzichte van de huidige bestemmingsplannen wil vaststellen. Geef in het OER aan op welke manier deze aspecten in het omgevingsplan een andere reikwijdte krijgen.

de notitie R&D onderscheid te maken tussen 'harde' en 'zachte' kaders.⁵ Harde kaders zijn op elk initiatief van toepassing, en er is geen uitruil met kaders voor andere aspecten mogelijk. Wanneer een initiatief er niet aan voldoet zal er geen toestemming voor uitvoering ervan gegeven worden. Het voldoen aan wettelijke regelgeving zal bijvoorbeeld in die categorie vallen, maar ook het invulling geven aan beleidsambities en -doelen van de gemeente die de gemeente essentieel acht voor de transformatie van het gebied (geen zware industrie bijvoorbeeld). Zachte kaders zijn die kaders die bij voorkeur worden toegepast maar waar mogelijkheden zijn voor onderhandelingen en saldering.

In de notitie R&D (pagina 31) worden de thema's uit het wetsontwerp Omgevingswet genoemd als de te onderzoeken thema's. Deze thema's zijn echter niet alleen een gevolg van de ontwikkelingen, maar zijn ook mede sturend in welke ontwikkelingen plaats kunnen vinden. De Commissie adviseert om bij het bepalen van de kaders (expliciet) in te gaan op de thema's mobiliteit, bodem en water, leefomgevingskwaliteit en gezondheid. Deze punten worden hieronder nader toegelicht.

Mobiliteit: verkeer en vervoer⁶

Door de wijze waarop de mobiliteit wordt gefaciliteerd in een gebied kunnen ontwikkelingen worden gestuurd in de richting van de ambities. Zo zal bijvoorbeeld de aanleg van een goed en hoogwaardig openbaar vervoernet, het gebruik ervan stimuleren en zal de aanleg van (snel)fietspaden en brede wandelpaden fietsen en wandelen stimuleren. De Commissie adviseert daarom bij het concreet maken van de kaders te bekijken in hoeverre onderstaande punten de ontwikkelingsmogelijkheden in het gebied mede bepalen:

- de mate van bereikbaarheid (auto, fiets, openbaar vervoer) van de verschillende deelgebieden en locaties;
- de verkeersafwikkeling van het plangebied;
- de te verwachten verkeersintensiteiten op de verschillende wegen;
- de parkeersituatie;
- de verkeersveiligheid.

Bodem en water

Bodem en water zijn onderwerpen waarop de ontwikkelingen effect hebben, maar die ook mede de leefomgevingskwaliteit in het gebied bepalen. In §3.1 is al uitgebreid ingegaan op het belang van het in kaart brengen van de aanwezige bodemverontreiniging in het gebied. Geef in deze fase van het OER aan welke ingrepen nodig zijn om het gebied geschikt te maken voor de bouw van woningen, kantoren en voorzieningen en aanleg van infrastructuur.

Er zijn in het plangebied drie waterbassins aanwezig. Wanneer deze geschikt te maken zijn voor recreatie kan dit een impuls geven aan de ontwikkeling van het gebied. De Commissie adviseert in het OER aan te geven hoe het watersysteem kan bijdrage aan een hogere kwaliteit van de leefomgeving, daarbij de gewenste waterkwaliteit te beschrijven en aan te geven hoe deze zou kunnen worden gerealiseerd.

⁵ De zienswijze van BLF en BPD gaan hier ook op in.

⁶ De zienswijze van Rijkswaterstaat ga in op mobiliteit, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. De zienswijze van de veiligheidsregio wijst o.a. op de bereikbaarheid voor hulpdiensten en de bestrijdbaarheid van incidenten.

Het hoogheemraadschap van Delfland wijst in haar zienswijze op klimaatverandering en een de mogelijkheid om met de blauw-groene structuur bij te dragen aan een klimaatbestendige waterhuishouding. De Commissie adviseert in het OER op klimaatverandering in te gaan en aan te geven of dit aspect onderdeel van het kader uit zal gaan maken.

Leefomgevingskwaliteit en gezondheid

De transformatie van de Binckhorst biedt kansen om een aantrekkelijk nieuw stedelijk gebied te creëren.

Gezondheid is een resultante van zowel de meer klassieke aspecten geluid, luchtkwaliteit en (externe) veiligheid als van de aspecten groen, mobiliteit en de kwaliteit van de leefomgeving in het algemeen. Het in beeld brengen van alleen de schadelijke gevolgen van geluid, lucht en externe veiligheid acht de Commissie minder geschikt voor dit plangebied.

Bij geluid gaat het immers niet (alleen) over een maximaal geluidniveau, maar juist over afwisseling van levendigheid en rust en over de kwaliteit van de bouwwerken zodat bewoners beschikken over een stille slaapkamer en een stille zijde bij een woning. Bij luchtkwaliteit is roet in dit plangebied waarschijnlijk interessanter dan de concentratie fijn stof en kun je met goede en op het gebied toegesneden ventilatievoorzieningen blootstelling fors beperken.. Lopen en fietsen kan veel gezondheidswinst opleveren. Bij groen is de kwaliteit en de gebruiks- en belevingswaarde belangrijker dan de hoeveelheid groen.

Geef aan of de gemeente nu of in de toekomst initiatieven gaat ontwikkelen om te komen in het gebied tot een hoogwaardig leefklimaat. De Commissie denkt dan aan beperken van milieuhinder, bevorderen van gezonde mobiliteit (lopen en fietsen), voldoende voorzieningen en een aantrekkelijke openbare (groene)ruimte, stille (binnen)gebieden, voorkomen van windhinder en hitte-eilanden, creëren van schaduwplekken, beperken van hinder voor gevoelige groepen (kinderen, ouderen, zieken) en het bevorderen van sociale veiligheid en levendigheid.⁷

4. Fase 2: confrontaties en fase 3 & 4: machinekamer⁸

In fase 2 wordt gekeken of de ambities elkaar versterken of met elkaar conflicteren (notitie R&D pagina 27) en vindt de confrontatie met de referentiesituatie plaats. In fase 3 en 4 wordt onderzocht of met het opgezette concept-systeem van kaders en randvoorwaarden de ambities kunnen worden gerealiseerd of dat aanpassingen nodig zijn. Omdat deze fasen in elkaar overlopen en het een iteratief proces betreft, bespreekt de Commissie deze fasen in één hoofdstuk.

De notitie R&D gaat uit van confrontaties voor het hele plangebied. De Commissie adviseert om deze confrontaties ook per deelgebied uit te voeren zodat duidelijk wordt of er deelgebied specifieke knelpunten en kansen zijn en waar deze zitten.

⁷ De GGD Haaglanden noemt deze aspecten ook in haar zienswijze.

⁸ De gemeente Den Haag heeft aangegeven de Commissie in een van deze fasen wederom om een advies te vragen.

In deze fasen adviseert de Commissie ook een consistentiecheck voor de kaders uit te voeren en na te gaan of ze elkaar versterken en waar conflicten zitten. Verder adviseert de Commissie om te bezien wat er mogelijk is in het gebied door te variëren met de kaders en de ingrepen in de milieuruimte (dit kan in fase 2 of in fase 3 plaatsvinden). Immers de mate waarin de ambities voor de Binckhorst als geheel en voor de deelgebieden gerealiseerd zullen worden hangt van drie factoren af:

- a) de hardheid van de gestelde kaders;
- b) of de milieuruimte wordt vergroot door bijvoorbeeld het oplossen van bestaande milieuproblemen of het verdwijnen van belemmerende activiteiten.
- c) de wijze waarop de markt vervolgens reageert op de ontwikkelingsmogelijkheden in het gebied.

Voor de kaders kunnen (minstens) twee situaties onderscheiden worden:

- de situatie waarbij alleen sprake is van harde kaders (kaders waaraan elk initiatief invulling moet geven);
- de situatie waarbij daarnaast sprake is van zachte kaders (kaders die bij voorkeur worden toegepast maar waar mogelijkheden zijn voor onderhandelingen, saldering, etc).

Voor het omgaan met de milieuruimte kunnen ook (minstens) twee situaties onderscheiden worden:

- de huidige activiteiten die milieuruimte innemen (haven, overslag, afvalcentrale etc) blijven in het gebied. Dit zal de situatie op de korte / middellange termijn weerspiegelen, en impliceert dat er beperkingen zijn voor nieuwe activiteiten zoals wonen;
- de milieuruimte voor nieuwe activiteiten zoals wonen wordt groter doordat activiteiten besluiten het gebied te verlaten of doordat de overheid of andere partijen investeren in het oplossen van milieuknelpunten (bijvoorbeeld bodemsanering, geluidbeperkende maatregelen). Dit zou waarschijnlijk pas op de langere termijn realistisch zijn. Deze situatie kan ook gefaseerd plaatsvinden.

Geef op basis van die verschillende situaties aan hoe het gebied (en deelgebieden) zich naar verwachting zullen ontwikkelen. De Commissie adviseert om een zo ruim mogelijk speelveld inzichtelijk te maken door te verkennen in welke mate de ambities (woningbouw, (kleine) bedrijvigheid, kwaliteit, duurzaamheid etc.) naar verwachting gerealiseerd zullen worden bij verschillende mogelijke invullingen van het plangebied, rekening houdend met de markt-vraag. Hoeveel woningbouw en nieuwe (bedrijfs)activiteiten zijn realistisch? Hoe zal de kwaliteit van de fysieke leefomgeving zich kunnen ontwikkelen? Welke investeringen in de publieke ruimte, bijvoorbeeld wegen en groen, zouden – op termijn – nodig kunnen zijn ?

Daarmee wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in hoe het plangebied in de verschillende fasen er uit zou kunnen zien, een mogelijke investeringsagenda voor de overheid passend bij de sturingsfilosofie, en de mate waarin daarmee de ambities en doelen van het plangebied gerealiseerd zullen worden. Geef aan wat eventuele trage ontwikkeling van de markt-vraag en dus de uitvoering van het voornemen betekenen voor benodigde investeringen in de milieuruimte, publieke ruimte en de daarmee verbonden ambities.

Op deze wijze wordt duidelijk:

- a) welke invloed de harde en zachte kaders hebben op het realiseren van ambities;
- b) wat het vergroten van de milieuruimte oplevert.

Overigens wijst de Commissie erop dat bij een mogelijk vertrek van bedrijven die de milieuruimte beperken ook rekening gehouden moet worden met effecten op de leefomgeving elders. Het vertrek van de afvalcentrale bijvoorbeeld zal in het gebied zelf veel ruimte voor woningbouw en een afname van (stank)hinder geven. Op stedelijk niveau kan het leiden tot meer transportkilometers en een moeizamere verwerking van afval.

5. Fase 5: omgevingseffectrapport

De vijfde fase is de vertaalslag van de voorgaande vier fasen naar de consequenties van de onderzoeken voor het Omgevingsplan, met name de set van kaders waarmee initiatiefnemers rekening moeten houden. Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de verkenning van de hoeken van het speelveld. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het OER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met (een)duidelijke legenda.

6. Fase 6: vinger-aan-de-pols-systeem

In aanvulling op de notitie R&D adviseert de Commissie om een fase toe te voegen. Omdat de aanpak van het Omgevingsplan is 'zo flexibel als mogelijk', is het regelmatig checken of de ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van de ambities cruciaal. Het vinger-aan-de-pols-systeem is bedoeld om gedurende de looptijd van het Omgevingsplan in de gaten te houden of de milieugevolgen binnen de beschreven marges blijven en of de ambities voor het gebied worden bereikt. Dit biedt bestuurders een basis om in de loop van de tijd het proces bij te sturen in de richting van aanpassing van ambities en kaders of door eigen initiatieven.

De Commissie adviseert om de opzet van dit systeem in het OER op te nemen. De (iteratieve) fasen uit het werkproces voor het OER moeten worden vertaald in (iteratieve) stappen in het monitoringsysteem. De te doorlopen vragen in de monitoring kunnen bijvoorbeeld zijn:

- hoe ziet de 'leefomgevingsfoto' er nu uit?
- welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden (per deelgebied) sinds de vorige check?
- vallen de (gecumuleerde) gevolgen van deze ontwikkelingen binnen de acceptabel geachte grenzen?
- moeten maatregelen worden getroffen om (gecumuleerde) gevolgen acceptabel te houden of te krijgen?
- zijn de ambities nog realistisch?
- voldoen de gestelde kaders nog, zijn ze te ruim of juist te knellend?
- is er aanleiding voor bestuurlijke bijsturing?

De ambitie van hoogwaardigheid impliceert dat ook belevingsaspecten die samenhangen met het groen, het water, de levendigheid, de rustplekken, de sociale aspecten etc relevant zijn om te bepalen of het gebied een hoogwaardig woon-, werk- en leefgebied kan worden genoemd. Het is mogelijk om ook daarvoor indicatoren te ontwikkelen, bijvoorbeeld door gebruikers (bewoners, werkenden en bezoekers/gebruikers van het gebied) te bevragen.

Dit systeem kan ook de basis bieden voor een toekomstig investeringsprogramma voor de gemeente. Weliswaar geeft de gemeente in de notitie R&D en de Gebiedsaanpak aan de particuliere initiatieven te zullen volgen en op basis daarvan te beslissen over een eigen investeringsprogramma, maar mogelijk is een proactievere houding op enig moment toch te verenigen met de sturingsfilosofie voor het gebied. Met gerichte investeringen in bijvoorbeeld fietspaden, OV of groen kunnen particuliere initiatieven 'uitgelokt' worden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Den Haag

Besluit: vaststellen Omgevingsplan (bestemmingsplan met verbrede reikwijdte)

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling

Activiteit: De gemeente Den Haag wil het gebied Binckhorst 'transformeren tot een duurzaam en hoogwaardig woon-, werk- en leefgebied'. Voor dit gebied gaat de gemeente een Omgevingsplan vaststellen.

Bijzonderheden: Het Omgevingsplan zal gaan over de gehele fysieke leefomgeving en daarom wordt een milieueffectrapport gemaakt dat ook over de gehele fysieke leefomgeving gaat. Dit rapport noemt de gemeente een omgevingseffectrapport (OER). Met het OER gaat onderzocht worden wat de leefomgevingsrandvoorwaarden zijn waarbinnen de gemeente activiteiten kan en wil toestaan gegeven de ambities voor het gebied.

De gemeente Den Haag heeft aangegeven de Commissie in een van de volgende fasen in het werkproces wederom om advies te vragen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant van: 3 juni 2015

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 5 juni tot en met 16 juli 2015

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 4 juni 2015

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 15 september 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. dr. M.J.F. van Pelt

dhr. ing. B.P.A. Peters

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

mw. ir. C.T. Smit (secretaris)

dhr. ir.P.P.A. van Vugt

dhr. dr.F. Woudenberg

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het rapport en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd op 25 juni 2015.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissie-mer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau Omgevingsplan Binckhorst, juni 2015

De Commissie heeft kennis genomen van 11 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 17 juli 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het
omgevingseffectrapport Omgevingsplan Binckhorst

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

